

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Petri Ioannis Perpiniani Valentini, Societatis Iesv Presbyteri. Orationes Dvodeviginti

Perpiña, Pedro Juan

Lvgdvni, 1622

I. Oratio P. Gasparis consalui Lusitani, Presbit. Societatis Iesv, habita in aula Pontificia sedente Gregor. XIII. Pont. Max. in amplissimo S. R. E. Card. concessu, &c. cùm introducti sunt Regum ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-13368

O R A T I O.

*P. Gasparis Consalvi Lusitani Presbyteri
Societatis I E S V.*

H A B I T A I N L E G A T O -
rum Iaponiorum Introitu.

IAPONIORVM insulas lo-
corum ac marium inter-
uallo à nostris regionibus
natura disiunxit, vt tenuissi-
mo nominis vestigio pau-
cissimis antè cognitæ, cæ-
teris omnibus ignotas, nunc etiam nōnulli
vt esse credant, vix adduci posse videantur.
Sunt tamen, Pater Beatissime, & sunt nu-
mero multæ, magnitudinæ amplissimæ, vr-
bibus frequentes, hominum ingenus, ac
militaribus studiis vsque adeò præstâtes, vt
qui eas viderunt, cæteris illius cœli regio-
nibus longè antecellere, nostris verò vt
comparari possiat, nihil illis aliud quàm re-
ligionem, quæ carebant, ac verè fidei lu-
cem deesse credant. Et quidem illa non
multis ante annis Apostolicæ huius Sedis
auspiciis, in remotis adeò disseminari cœ-
pta, exiguo sanè principio (quod nascente
quondam Ecclesia factum esse scimus) à te-
nuissimis primùm hominibus, mox Optimo

Maximóque Deo incrementum afferente, paulatim à nobilioribus recepta, tandem superioribus anais, atque in primis felicissimo tuo ac planè aureo Pontificatu, Pater Beatissimè, ad Principes, ad Dynastas, ad Reges peruenit. Hoc tibi cum lætum, ac iucundum plurimis de causis accidere debuerit, tum verò maximè quòd multis hæreticorum machinis in vicinis ad eò locis labefactatam, ac penè cõulsam religionè dum magna animi cõtentione restaurare pergis tantum aliunde incremèti ad Christi Optimi Maximi gregem, atque ad eò ad Catholicam religionem factum esse videas. Verùm huius lætitiæ fructum quamuis tu quidem antea auribus accipere, nõnulla etiam ex parte degustare animo potueris, tamen hodierna die vel maximum haurire oculis, & in totius curiæ luce palàm oblatum, manu ipsa contingere, ac plenissimam ex eo voluptatem non capere tãtùm animo, quasi propriam, sed cæteris etiam, quasi Ecclesiæ totius communem, potes impertiri. Quantis enim gaudiis Ecclesiã vniuersam, quantis populum Romanũ exultare par est, cum hodierna die videat nobilissimorum Principum legatos ex Iaponensium insulis, hoc est, vltimis omnium terrarum finibus religionis ergò, quod nullis ante sæculis audi-

tum est, tibi ad pedes accidere, & bellicosissimos Reges fidei armis, & Euāgelij prædicatione perdomitos, ad tuam, hoc est, Christi ditionem accedere & quod ipsi quod se non possunt tantis locorū spatiis disiuncti per hos sibi amore ab sanguine coniunctissimos, obedientiam tibi ac fidem polliceri. Ego verò rei tantæ magnitudinem mecum ipse reputans, nihil censeo summo religionis Antistiti iucundius, nihil huic ordini præclarius, nihil Ecclesiæ vniuersæ, ac populo Romano accidere potuisse gloriosius. Beatam se quondam ac felicem Cæsare Augusto Imperatore Roma esse credidit, quod eius principatu Romani imperij nomen, ac fama longè adeò, latèque propagata erat, vt eius amplitudine commoti nonnulli Indiæ populi, amicitia componendæ gratia legatos ad Cæsare destinassent. Concorrebat vndique populus ad inspiciendū inuisitatum hominū genus, nouos Romanus vultus, insolitos habitus, inauditum sermonē oculis atque auribus auidissimè hauriebat. Sed age, iam legationem illam Indorum cum hac Iaponensium legatione, si placet, conferamus. Erat illa quidem ex remotissimis terrarum oris; at, hæc quantò ex remotioribus? cum longissimo primum tempore ex Iapone ad Sinarum portus, inde ad auream

Chersonesum, mox in Indiam veniendum fuerit; vt ex India tandem in Lusitaniam nauigari, ex Lusitania verò, Hispania quàm longa est, peragrata, toto triennio partim in itinere, partim in nauigatione posito, Romam vltimo ad Gregorium Pont. Max posset perueniri. Iam verò Augusti temporibus Romani tantum Imperij nomen in India auditum, nunquam arma cõspecta, vexilla nunquam explicata fuerant. Amicitiam à Romanis Indi vt focij flagitabant, non obedientiam offerebant; fœdus ab Imperatore quasi pares, non tanquam à superiore viuendi leges postulabant. At nos hodierna die Romæ in hoc ipso orbis terrarum theatro amplissimo quid videmus? Hos nimirum summo loco natos, ac regiæ familiæ iuvenes, Gregorio Pontifici Maximo ante pedes procumbere, ac suorum Regum nomine non amicitiam peteres vt pares (quãuis amorem sibi vt filij pollicentur) sed obedientiã offerre vt subditos: & qui externorum hostium armis ex omni hominum memoria, quod ego quidem sciam, nullam de se vmquam victoriam concesserunt, illi in suis hodiè regionibus victricia Christi signa Gregorio duce explicata intuentes, inuictissimis se armis Romæ fidei, hoc est Christianæ ac Catholicæ, superatos esse libentif

bentissimè consistuntur: quòd eam sibi vi-
 ctorem non minùs salutarem fore putant,
 quàm terrarum orbis vniuersus Ecclesie iu-
 cundam, tibi verò, Pater beatissimè, cuius
 auspiciis, Deo benè iuuante, parata est, exi-
 stimet esse gloriosam. Et quidem quod ad
 Ecclesiam attinet, multùm illa quondam
 suæ felicitati ac gloriæ accessisse existi-
 mauit, cum Gregorij Magni tēporibus fan-
 ctissimi illius Pontificis industria ac opera
 amplissimam Angliæ insulam, *Et toto, vt ait* Virg. 1.
ille, diuisos orbe Britannos, ad Christi fidem Eclog.
 adiunctos esse vidit: sed quantum illo Pon-
 tifice gloriæ vnius insulæ accessione acqui-
 sisse videbatur, tantùm suis ornamentis il-
 lius postea defectione detractum esse mœ-
 rebat. Sed ecce tibi alterius Gregorij dili-
 gentia, ac felicitate summa (ne quid illa suæ
 gloriæ deesse doleat) vnius insulæ loco in-
 sula altera, immò verò insulæ plures ac re-
 gna, & toto à nobis orbe, toto mari diuisæ
 gentes, magno numero ad Ecclesiam acces-
 serunt, vt præterito illo damno, quòd sanè
 fuit maximum, non minore fortasse lucro,
 spe verò etiam maiore cumulatisimè com-
 pensato, pristinū animi mœrorē nouo gau-
 dio & incredibili Ecclesie totius iucundi-
 tate leuare liceat. Quā mihi Ecclesie com-
 munem publicamque lætitiā, tam multis

antè sæculis præuisam multò etiam iucundio-
riorem suis carminibus diuini vates face-
re videntur. Videor enim mihi hodierna
die regium Prophetam, dum incognitam
superioribus sæculis nationè, tanta homi-
num multitudine ad Ecclesiã accessisse gau-
demus, diuinum illud carmen Ecclesiæ no-
mine quasi citharam concinentem audire:

- Psalm. 17. Populus quem non cognoui seruiuit mihi, in au-
ditu auris obediuit mihi. Quòd si quis paulò
alienius esse putat, quàm vt de re præsen-
ti dictum esse videatur, quid illud Esayæ
vaticinium, non huius diei proprium esse
censebit, non Romanam Ecclesiam præ-
claro illo carmine à diuino vate appella-
tam esse iudicabit? *Esa. 55. Gentem, inquit, quam ne-
sciebas, vocabis, & gentes quæ te non nouerunt,
ad te current propter Deum tuum, & sanctum
Israël qui glorificauit te. Nec verò in tam pu-
blico omnium gaudio sua à nobis operam
senior ille Troias desiderari patietur: quin
præsentem Ecclesiæ felicitatem gratula-
tus, illa quasi cygnea voce communem om-
nium lætitiã excitabit: *Tob. 1. 3. Luce, inquit ille,
splendida fulgebis, & omnes fines terra adora-
bunt te: nationes ad te venient de longinquo, &
terram tuam in sanctificationem habebunt. Ne
verò sibi hæretici de Romanæ Ecclesiæ con-
temptu nimium blandiantur, *Ibidem. Maledicti, in-
quit,****

quit, erunt qui contempserint te, & condemnati
 erunt omnes qui blasphemauerint te. Beati omnes
 qui diligunt te, & qui gaudent super pace tua.
 Sed me nescio quomodo diuinorum carmi-
 num suauissimus cōcentus mei ipsius quo-
 dammodo oblitum longius proposito ab-
 duxit, quàm initidò putaram. Quare vt eò
 redeat oratio (quod huius potissimum tem-
 poris atque huius loci, meique muneris vi-
 detur esse) habes in conspectu tuo, Pater
 Beatissime, regios hos iuuenes, qui suorum
 ad te Regū quibus sunt sanguine, & amore
 coniunctissimi mandata deferunt: quorum
 siue nobilitatē generis, siue religionis stu-
 dium, siue in Romanam Sedem obseruan-
 tiam longissima peregrinatione compro-
 batam spectare velis, dignos sanctissimo-
 rum pedum osculo, dignos benedictione
 tuā, dignos in hac ætate omnium admira-
 tione iudicabis. Enimuerò philosophum ne-
 scio quem, hominem alioqui vanissimum,
 tamen ob insignem discendi cupiditatem
 longinqua peregrinatione suscepta, quan-
 tum ad eò omnis antiquitas mirata est,
 quantum omnis posteritas commendauit?
*Intrauit ille Persas, pertransiuit Caucasum, Al-
 banos, Scytas, Massagetas (vt Hieronymi
 verbis dicam) & opulentissima India regna
 penetrauit, vt Hiarcham in throno sedentem
 aureo,*

aureo, inter paucos discipulos de natura, de siderum motu, de dierum cursu docentem audiret. Magnum & inusitatum, sed tamen inutile, ac vanum vnius hominis discendi studium. At in his quantò admirabilior religionis amor; quantò fidei cupiditas ardentior, quibus hac vna de causa tantò longinquior suscepta est peregrinatio? Quantulam enim orbis partem ille philosophus obiuit, si cum iis conferatur, qui maria, regna, nationes, & quantum ferè aquarum ac terræ globus complectitur, ab extremis eius finibus emensi, Romam vsque ad hanc Christianæ fidei arcem, Ecclesiæ munimentum, religionis præsidium penetrarunt. Maior profectò ipsorum labor, ardentius studium, difficilior peregrinatio, sed multò etiam maiore lucro, & fructu longè vberiore compensatur. Nec enim illi hodierna die inter paucos discipulos Hierarcham, sed in hoc purpuratorum patrum amplissimo confesso Gregorium XIII. intuentur, non in throno sedentem aureo, sed in beatissima Petri sede positum; non desiderem desiderum, ac cœli cursu, sed qua fide quo operum cursu in cœlum tendendum sit; certissima ratione ostendentem. O gratum oculis, ô iucundum animis spectaculum. Multa illi quidè tam longis terrarum spatiis viderunt, multa spectarunt,

mores

mores hominum diuersos, regna multa, & varia naturæ miracula tōtemplati sunt, sed nullius adeò rei specie, quàm tuo hodie conspectu recreati sunt, Pater Beatissime. Nunc benè collocatos labores suos, nūc susceptas itineris & nauigationis molestias iucundas esse putāt. Sed hunc suorum laborum ac peregrinationis tā iucūdum, ac suauē fructum, tum demum arbitrātur fore plenissimum, si Regum illorum obedientiam, à quibus tāto interuallo ad te missi sunt; si prōptum paratūque animum, si testatā literis fidē paterno ipse animo, ac benignè suscipias: quod sanè vt facias, tum morū ac naturæ tuæ bonitas singularis; tum regū illorum religio, & præclara in fidem Christianā merita non postulare modò, sed quodāmodò etiam videntur flagitare. Franciscus enim Rex in Iapone potens, atque inter primos illarum regionū iure numerādus, nuper ille quidem fide suscepta baptismo expiatus est, sed multis antè annis Christianam religionem, ad fidem tūm primum in sua prouincia nascentem, ac teneram, vsque adeò fouit, vt quidquid in religionis negotio in Iapone perfectum est, illius industriæ ac fauori secundum Deum acceptum referamus. Ille Franciscum Xauerium præclara sanctitate virum ex eorum numero, qui minimæ Societatis

Regis pietas.

ura, de fide-
em audiret.
en inutile,
i studium.
religionis
ntior, qui-
nquior su-
alam enim
uit, si cum
, nationes,
ræ globus
finibus e-
Christianæ
m, religio-
or profectō
m, diffici-
am maiore
compensa-
inter pau-
hoc purpu-
llu Grego-
ono seden-
i sede posi-
celi cursu,
celum ten-
stēdentem.
nimis spe-
longis ter-
spectarunt,
mores

tatis nostrę cum Ignatio Loiola fundamenta posuerunt, cū primus omnium ad eas insulas appulisset, humanissimè complexus, liberè in suo regno Christianam fidem prædicare voluit. Ille cæteros Euangelij ministros, qui Franciscum postea ad eas regiones sunt consecuti, tam longè à suorum congressu positos, & inter remotissimas nationes, omni penè auxilio atque ope destitutos, singulari amore ac beneuolentia persecutus, nihil desiderare passus est, quod ab optimo Rege, ac nostrę religionis amantissimo optari posset. Ille aditus nostris tutos ad proximas prouincias patefecit, ille vicinorum Regum amicitiam, ac fauorem literis, ac nuntiis conciliauit. Ille in maximis suis periculis inter grauissimas bellorum tēpestates ac fluctus, vt nostri salui, & securi esse possent, diligentissimè curauit. Quid aliud tam amico Regi, tot beneficiis susceptis, religione ac fide, ipsius potissimum fauore propagata, quàm religionem ipsam, ac fidem nostrı optarent? Dilata res est diutius quàm vellemus: sed ita tandem singulari Dei Optimi Maximi beneficio omnium vota consecuta est, vt quantum Optimo Regi detrimenti mora illa potuit attulisse, tantum hodie incredibili fidei feruore recuperasse videatur. Dicit profectò non potest

test quanto religionis studio inflammetur,
quanto propagandæ fidei amore ferueat,
quàm concitato cursu ad summum omniũ
virtutum fastigium feratur Tui verò vi-
dendi, Pater beatissime ac sanctissimos pe-
des osculandi quanto desiderio flagrarit, vel
hoc vno potest intelligi, quòd cum ipse gra-
uissimis regni curis, ætate etiam impeditur,
hunc Mancium quem vides, ad hoc sibi
genus officij Vicarium substituerit, quem
vnum nobilitate primum, Fiungæ nimirum
Regis nepotē, ac sibi multis de causis cõiun-
ctissimum in suo regno habere vibebatur.
Per eum verò id postulant ardentissimè, vt
obedientiæ, & obseruantia in te suę testifi-
catione suscepta, inter Ecclesiæ Catholicæ,
atque huius beatissimæ Sedis filios nume-
rari possit. Idem verò etiam contendit Pro-
tadius Rex Ariminensis, iuuenis lectissimus,
huius Michaëlis, quem ad te hac de causa
misit, patruelis frater. Idem Barptolemæus
Omuræ Princeps, Ariminensis Regis, ac
Michaëlis eiusdem patruus charissimus. At-
que vt ego hodierna die de Ariminensi Rege
taceam, cuius extant religionis, ac fidei ar-
gumenta clarissima, de Barptolemæo tamen
facere non possum, quin aliquid dicam. Hic
est ille Barptolemæus, Pater Beatissime,
qui Principum omnium primus fidē Chri-
stianam

stianam in Iapone cum baptismo suscepit,
 tanto animi feruore, ac studio, vt deiectis
 vbique idolorum statuis, eiecta ex suis vr-
 bibus superstitione, multis ob eam causam
 periculis aditis, toto ferè principatu, ac di-
 tione expulsus, non solum à suscepta reli-
 gione non discesserit, sed incredibili animi
 fortitudine, ac præsentissimo Dei numine
 recuperata ditone, multò etiam quàm an-
 tè constantius in sententia perseverarit;
 Qui per se ipse præstare hodie potuisset,
 quod per hunc Michaëlem facit, vt Sancti-
 tatis tuæ pedes osculari, & Apostolicam
 benedictionem præsens à præsentē posset
 accipere, tum verò se felicem, ac planè bea-
 tum esse censeret. O Deum immortalem!
 quid hoc est? In remotis aded locis tam lon-
 gè à Romana Sede, vbi nunquam antea
 Christi nomen, nunquam Euangelium au-
 ditum erat, cum primùm illic religionis, ac
 fidei lux affulsit, homines nostrorum mo-
 rum insolentissimi, regno clari, copiis af-
 fluentes, bellorum gloriæ insignes (Romane
 Ecclesiæ amplitudinem, & dignitatē agno-
 scunt, & magno sibi honori ducunt, per eos
 quos charissimos habere poterant, Summi
 Pontificis pedes osculari? Erunt in vicinis
 aded regionibus, veritatis luce vsque aded
 perspecta, qui tanto se parricidio inquinare
 audeant,

audeant, vt pulcherrimam Christi sponsam capite truncare, & Romanæ sedis dignitatem à Christo ipso constitutam, tot seculorū spatiis confirmatā, tot sanctorū hominū sententiis fultā, tot Conciliorum exemplis stabilitā; cum summa sua perniciē in controuersia vocare, audeāt. Sed continebo ipse me, nec patiar hodiernā die in publica omnium lætitia dolore animi longiūs abripi, & meā orationem eò reuocabo, quod in tāta varietate rerum penē vnum fueram oblitus, cū tamen eiusmodi res sit quæ omnium sæculorum immortalī memoriā digna esse videatur. Sæpe ego quidem ac frequēter au-

Bonus
princeps
Soli com-
paratur.

Or. p.

V V

scribere neque intra paucorum domus, ac manus includere, sed illius quasi radiis illustrare omnia, & quoad eius fieri possit, remotissimos etiã quosque beneficis ornare. Verum hoc qui præstare aliqua ex parte valeant, fortasse nonnulli; qui verò id quod valent, etiam velint, pauci omninò reperientur. Tua verò beneficentia, Pater Beatissime, cum singulari religionis studio coniuncta, non huius tantum vr̄bis mœnibus includi non Italiae sinibus circumscribi, nō Germaniæ, Bohemiæ, Hungariæ, Poloniæ, non Syriæ, non Græciæ, non Dalmatiæ terminis contineri potuit quibus omnibus in locis partim seminariis extractis, quasi munificentissimis fidei arcibus, partim aliis beneficiis immortalia tuæ liberalitatis, ac religionis monumenta posuisti, sed longius etiam protracta, & extra anni quodammodo Solisque vias, ut ait ille, hoc est, ultra Indorum, Brachmanū ac Chinarum terminos ad ultimas Iaponensium oras, ac fines peruenit. Cum primum enim Christi fidem in illa regione feliciter propagari cœptam, eã potissimum ratione promoveri posse intellexisti, si quamplurimos suæ gentis homines, quorum acerrima ferè sunt, & acutissima ingenia, disseminandi Euangelij ministros haberet; nec deterreri sompribus, nec rei difficultate potuisti, quin ibi lectissimorū ado-

lescentium seminaria, maximâ tuâ impelsâ
institui iuberis quorû postea prædicatione,
cum literis ac pietate satis essent exculsi,
nihil omninò superesset, quod expulsâ su-
perstitione, ad Christi fidem, ac religionem
non accederet. Pro qua tam eximia, tamque
incredibili beneficentia, ex singulari propa-
gandæ fidei amore profecta, eò magis tum
suo, tum publico suæ gentis nomine tibi
gratias agēdas esse immortales legati cen-
suerant, quòd eodem illo anno à te Romæ
designatam esse audiunt, quo Principes illi
ac Reges nobilissimi hanc ipsam ad te lega-
tionem in lapone decernebant; ut non illi
citius de obedientia tibi præstanda, ut filij,
quàm tu de illorum commodis ac salute, ut
parens beneficentissimus cogitaris. Quo
magis etiam sperandum esse putant, qui sua
sponte usque adeò cōmoti tanto hæctenus
studio ad fidem accurrebāt, eos tuæ benefi-
centiæ stimulis incitatos, nouis præsertim
militum copiis ex illis seminariis in dies
succrescentibus, maiore in posterum nume-
ro & studio ardentiore ad fidem esse ventu-
turos. Ita breui futurū est, Pater Beatissime,
ut Deo Opt. Max. Sanctitatis tuæ votis, &
minimæ Societatis nostræ laboribus fauēte,
non iam paucas laponis vrbes, non regna
pauca (quæ tibi hodierna die quasi quosdam

fecundissimi agri primitias offerimus) sed
plura alia, quibus amplissima illa regio di-
stineta est, & tantam hominum multitudi-
nem, quæ numero facile comprehendi ne-
queat, ad Christi fidem audias accessisse,

O R A T I O

P. Stephani Turcij Societatis Iesu,

IN EXEQVIIS GREG.

XIII. Pont. Max.

EST Gregorius XIII. ob præ-
clara Pontificatus sui monumen-
ta, Patres amplissimi, ita superstes
adhuc & in mortalium animis, &
in concilio viuit immortalium, vt ex hac
funeris pompa, velut ex aromatum sylua nõ
tam mortalitatis quàm immortalitatis odo-
res efflari videantur: hic tamen publicus lu-
gentis Ecclesiæ tâquam viduæ squalor, An-
tistitum pullæ vestes, Urbis iustitiũ, populi
mœror, lugubres cantus, cenotaphij moles,
sepulchrales faces, atrati parietes, atque arę
obturbant aciẽ oculorum: & faustæ quantũ
acclamations, ac lætitiæ rerũ gestarũ glo-
ria, & æternitatis lux, quã nunc, vt piẽ spe-
randum est, ille perfruitur exigunt: tantum
hac